

ERC davant la cruïlla

Esquerra ha de superar tota perspectiva endogàmica i apostar per intensificar el diàleg amb la societat

ENRIC MARÍN OTTO*
EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 26.06.07

Les darreres setmanes hem vist aflorar el debat intern en les formacions polítiques homologades com a *nacionalistes*: la federació catalanista de centredreta i el partit republicà. Tots dos casos són un símptoma clar del canvi de cicle polític que viu actualment Catalunya. El debat intern de CiU és la conseqüència lògica de l'adaptació de la coalició al reconeixement de dos fets: que cap partit té el monopoli de les referències catalanistes, i que el seu pas per l'oposició no té per què ser episòdic. En el cas d'ERC, alguns plantejaments marcadament personalistes poden fer pensar que es tracta d'una lluita d'àmbit estrictament domèstic. Però el debat que va prenent cos en el si del partit històric té una significació i un abast que desborden àmpliament la lògica partidària.

D'una banda, la identificació d'ERC amb el sobiranisme fa d'aquest partit el sensor de referència de la situació per la qual passa el catalanisme polític: totes les turbulències són captades i amplificades. I, per altra banda, ara com ara, la governació de Catalunya està fortament vinculada a la solidesa política d'Esquerra.

CATALUNYA està vivint un canvi profund de cultura política. Un canvi més important del que poden fer pensar algunes anàlisis estrictament tàctiques i instrumentals. Un dels elements més significatius de la nova situació és la immersió en la cultura de coalició. Recollint fidelment la diversitat i la pluralitat de la societat catalana, el nostre sistema polític ha evolucionat cap a un esquema pluripartidista. El pas decisiu en aquesta evolució es va produir l'any 2003 amb el salt electoral d'ERC. Convé recordar ara que aquell salt electoral no hauria estat possible sense la renovació del vell partit republicà que es va produir a finals dels anys 80. El motor de tota aquella renovació va ser la connexió amb l'independentisme d'esquerres i amb els nous moviments

socials.

ERC va actualitzar el seu missatge, va definir un imaginari polític diferenciat del catalanisme conservador i va normalitzar l'independentisme polític. Vint anys després és ben obvi que la principal expressió del sobiranisme polític ja està en condicions d'assumir el paper de partit de Govern amb clara voluntat d'ocupar sòlidament un espai en la centralitat política.

Però també cal prendre nota del fet que el procés d'actualització de la cultura política independentista no està completat. Ni de bon tros. Ara, igual que fa 20 anys, cal fer un nou esforç d'innovació. Els canvis socials que s'han produït en les darreres dues dècades han estat colossals. Per prendre consciència d'aquest fet, n'hi ha prou d'entendre que el catalanisme popular d'avui és incomparablement més heterogeni i divers que el de fa un segle, i que el debat internacional sobre la sobirania nacional ja no es planteja com es feia fa només 30 o 40 anys. En aquestes noves condicions, el fil conductor de l'estratègia republicana s'hauria de derivar d'una concepció sobiranista inclusiva i gradualista. I de fort contingut social. És a dir, oberta i inclusiva, no ètnica. I gradualista, no rupturista.

Amb l'objectiu de portar la renovació a les darreres conseqüències, Esquerra necessita superar qualsevol perspectiva endogàmica i apostar per intensificar al màxim el diàleg amb la societat catalana. I això s'aconsegueix impulsant dos moviments: l'ampliació innovadora del discurs i l'adaptació de l'organització als nous models de relacions socials, amb l'objectiu de multiplicar la capil·laritat social. Esquerra s'enfronta a una crisi de creixement.

Si aquesta crisi de creixement es gestiona amb encert, el partit republicà s'anirà consolidant com un dels partits centrals de la política catalana. Si, per contra, s'imposen concepcions endogàmiques, el retorn a la situació de partit complementari serà inevitable. Com passa en qualsevol procés de canvi i transformació, el camí està marcat per disjuntives. Per disjuntives i per la temptació recurrent al replegament davant les incerteses viscudes com a amenaces.

TENINT EN compte la trajectòria històrica d'Esquerra Republicana, els moviments de replegament poden prendre diverses formes. Una opció podria ser un cert retorn a les *essències* nacionalistes i a l'imaginari de "la Catalunya catalana". Però el replegament també pot trobar refugi en un radicalisme estètic ancorat en l'ideologisme esquerrà i independentista. I no s'acaba aquí. Es podria superar la temptació del replegament ideològic, però cometre l'error d'apostar per una altra sortida falsa: la que tendeix a confondre renovació ideològica i política amb un recanvi generacional limitat. La renovació real no és renovació de cares, és renovació de cultura política.

Aquest encreuament de camins també es pot visualitzar d'una altra manera: ¿es tracta de tancar-se com a partit temàtic i minoritari o d'esdevenir un partit nacional capaç de connectar amb majories socials? L'horitzó de la sobirania nacional és l'única sortida per a Catalunya en el nou context de globalització. Que aquesta aposta sigui factible depèn, en bona mesura, del fet que ERC sàpiga esdevenir un partit de projecte, un partit de majories socials i un partit de Govern.

* Periodista.